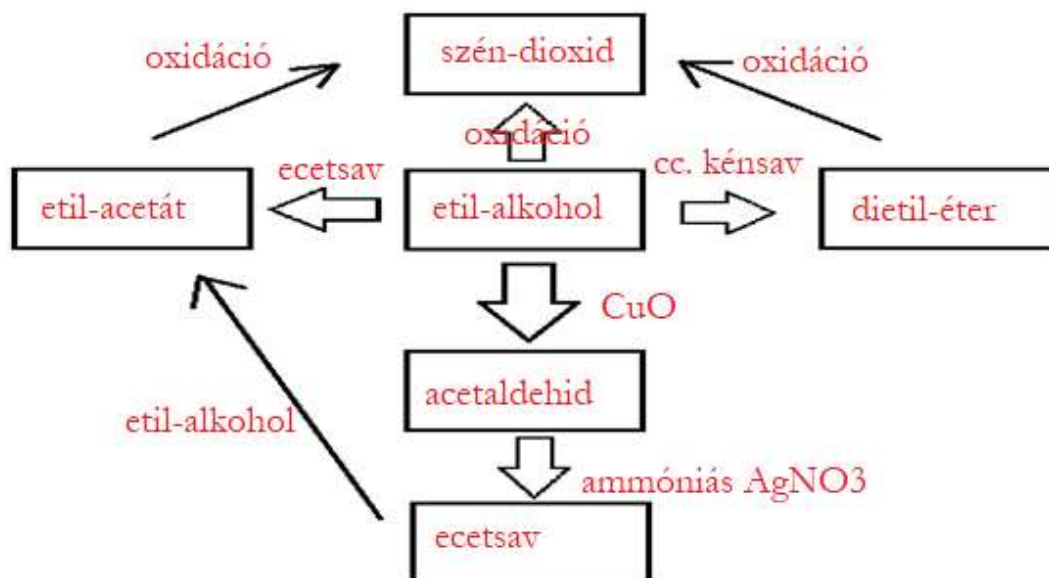

Összefoglalás

Helyezd el az ábrában az alábbi anyagokat. (Minden téglalapba és minden nyílra kell írnod valamit, de az előfordulhat, hogy egy anyag nevét több helyre is be kell írnod!)

1. dietil-éter	4. ammóniás ezüst-nitrát	7. réz-oxid
2. ecetsav	oldat	8. oxigén
3. etil-alkohol	5. szén-dioxid	9. kénsav
	6. acetaldehyd	10. etil-acetát

Ötféle asszociáció

- palmitinsav
- sztearinsav
- olajsav
- mindhárom
- egyik sem

- Nem tartozik a zsírsavak közé C (mert telítetlen)
- szabályos neve oktadekánsav B
- telítetlen egyértékű karbonsav C
- növényi és állati trigliceridekben kötött formában van jelen D (ezek a zsírok és olajok, melyek a glicerinnel nagy szénatomszámú karbonsavakkal pl. az említett hárommal – alkotott észterei)
- addíciós reakcióra hajlamos vegyület C
- 25 fokon folyékony halmazállapotú C
- vízben nem, apoláris oldószerekben jól oldódik D
- az olajsavval azonos szénatomszámú alkánsav B
- nátrium és káliumsói a szappanok D (Def: Nagy C-atomszámú karbonsavak K-, és Na-sói)
- nincs határozott olvadáspontja csak lágyulási hőmérséklete E (Ezek itt karbonsavak, a zsíroknak%/olajoknak csak alkotói. Nekik VAN határozott op-juk.)

Mennyiségi összehasonlítás

a zsírok brómadddicionáló képessége	<	az olajok brómadddicionáló képessége
a 10%-os sósav pH-ja	<	a 10%-os ecetsavoldat pH-ja
amelyik a savasabb, annak kisebb a pH-ja		
a trisztearin olvadáspontja	>	a triolein olvadáspontja
etil-acetát illékonyága szobahőmérsékleten	>	ecetsav illékonyága szobahőmérsékleten
az észterekben nincs hidrogénkötés és a gyengébb másodrendű kötőerők miatt illékonyabbak, alacsonyabb fp.		
tiszta víz fagyáspontja	>	glikol vizes oldatának fagyáspontja

Relációanalízis

A propanol forráspontja közel azonos az etil-metil-éter forráspontjával, mert molekulatömegük közel azonos. **D**

A glicerín vízben korlátlanul oldódik, mert kis molekulájában a három hidroxilcsoport több hidrogénkötést alakít ki a vízmolekulákkal. **A**

Az észterek elszappanosítása egyensúlyra vezető folyamat, mert a reakcióban bomlékony só **keletkezik** **E**

Jegyezzétek meg. Az észterek hidrolízise (vízzel való reakciója egyensúlyra vezet, tehát megfordítható, de **AZ** **ELSZAPPANOSÍTÁS (LÚGOS HIDROLÍZIS) NEM VEZET EGYENSÚLYRA, EGYIRÁNYÚ FOLYAMAT.** A keletkezett szappan (pl. Na-szearát, alkohollal nek képez újra észtert.

Az észterek besorolhatók az éterek csoportjába is, mert molekulájukban elkülöníthető a $-C-O-C-$ molekularészlet. **D**

A palmitinsav vízben és benzinben egyaránt jól oldódik, mert apoláris szénlánc a benzinben, poláris karboxilcsoportja pedig a vízben való oldódást teszi lehetővé. **E**

Forró réz-oxiddal a 2-metil-2-propanol ketonná oxidálható, mert hidroxilcsoportja láncközi helyzetű. **D**

Ez is fontos.

- Elsőrendű alkoholból enyhe oxidációval aldehid lesz, mely könnyen továbboxidálható karbonsavvá, tehát adja az ezüsttükör próbát.
- Másodrendű alkoholból enyhe oxidációval keton lesz, mely könnyen nem oxidálható tovább, csak erősen, ekkor lánccszakadás mellett két karbonsavvá oxidálódik. A ketonok nem adják az ezüsttükör próbát.
- A harmadrendű alkoholok nem oxidálhatók könnyedén tovább (pl. CuO-dal), nem lesz belőlük keton. A feladatban harmadrendű alkoholról van szó.

Az etil-acetát lúgos hidrolízise gyakorlatilag egyirányú folyamat, mert a folyamatban keletkező pl.: nátrium-acetát nem lép reakcióba az etanollal. **A** (Erről már volt szó.)